

Obra literària completa – Josep Palau i Fabre

S'errarà qui pensi que Palau i Fabre (1917-2008) s'acosta remotament al que s'entén per un poeta oficial. Traductor de Rimbaud, lector entusiasta de Baudelaire, autor d'un assaig sobre Artaud, el seu perfil és més aviat el de l'autor maleït. I, certament, s'ha guanyat el respecte dels crítics més exigents, més que no pas el dels lectors ocasionals o estratègics. Amb tot, va ser reconegut en vida pel Premi Nacional de Literatura, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i un doctorat Honoris Causa, a banda d'exposicions, homenatges i la creació de la seva pròpia Fundació.

Una vegada reunits en un sol volum, la poesia, el teatre i els contes de Palau i Fabre revelen una gran coherència, de fet un sol moviment d'investigació, el que ell anomena "alquímia", entre Lull i Rimbaud, i que resumeix en diverses ocasions. L'alquímia, llegim en el conte *La tesi doctoral del diable*, és "l'única forma de saber que encara no es resigna a abdicar de la seva aspiració a l'absolut". I com actua? Doncs "a través d'un mètode intuïtiu que no desdenya la sensualitat i la voluptat de la recerca". Com a alquimista, l'autor és experimentador i alhora experiment.

La sensualitat i la voluptat són precisament dos dels eixos del llibre. De Palau i Fabre es valora sobretot la poesia, escrita als anys trenta i quaranta. El gros del primer volum de l'Obra Completa, però, el forma el teatre, escrit durant els últims cinquanta anys. Pel que fa als contes, publicats a partir dels anys vuitanta, oscil·len entre la reflexió filosòfica i la plasmació d'experiències extremes. A la seva manera, cadascun d'aquests tres gèneres proposa una aproximació a les grans qüestions que han preocupat aquest autor: la disseminació, l'animalitat, els límits.

En alguns casos, la recerca alquímica ha dut l'autor a territoris poc complaents. És prou conegut el seu poema *La sabata*, o la peça teatral *La confessió o l'esca del pecat*, que reproduïx en una església la sintaxi elemental de la pornografia. Algun dels contes inèdits que inclou aquest volum, escrits ens els últims anys, incorporen escenes o reflexions perfectament psicalíptiques.

I, amb tot, la recerca de Palau i Fabre té elements místics: per als purs res no és impur. En els poemes nocturns escrits en estat de trànsit, en les variacions de Don Joan o de Faust, en el desfici de saber, l'autor mostra totes les dimensions de la humanitat, des del desfici més colpidor fins a la recerca d'un sentit metafísic.